

Regels en regeltjes

Lezing
Deuteronomium
4,1-2.6-8

Het was een tweede wetboek om de wet van Mozes verder te omschrijven. De farizeeën hadden er nog een derde deel aan toegevoegd, met 613 wetjes en regels. Eén van die regeltjes, als voorbeeld, verbood een man op sabbat, een hoed te dragen met een rand breder dan 3 cm. Een bredere rand brengt een overmatige last, en dat mocht niet op de zevende dag of de rustdag. Wie een rechtvaardige wou zijn, moest alle wetten in acht nemen. Want als je alle geboden onderhoud, dan zal je echt leven, dan ben je een beter mens. De gewone mensen die hard moesten werken om te overleven, hadden daar allemaal géén tijd voor. Daarom wilden de wetgeleerden met hen géén omgang hebben, ze keken op hen neer.

En dan komt Jezus, Hij zegt onder andere: wat helpen ons die eeuwenoude regels om je vingertoppen te reinigen als je hart vol wrok zit? Jullie zijn huichelaars, er moet met die wet iets misgelopen zijn. We denken nu misschien, dat is allemaal al lang voorbij. Heeft dat nog belang voor ons vandaag? Voor het tweede Vaticaans concilie 1962 kenden we in onze kerk ook zo'n Deuteronomium periode. Een tijd waarin alles door wetten en regels werd vastgelegd. Denk nog maar aan de Mechelse catechismus met 447 vragen én antwoorden, en het kerkelijk wetboek met zijn 2414 canons. Fons Jansen zei daarover: het was een tijd waarin alles was verboden, behalve dat wat was toegelaten, én dat was verplicht! Gelukkig is die tijd voorbij. Toch hoor je ook vandaag mensen vragen naar een godsdienst die in wetten en regels vastligt, zo dat ze zekerheid zouden krijgen in doen en laten. Godsdienst in handen van mensen is een gevaarlijke zaak: men verzeilt telkens in formele regels en voorschriften. Het risico is dan zeer groot dat religie, wat 'verbinden' betekent, een band met het verleden wordt, en niet een band met God! Jezus legt de nadruk op de binnenkant van de mens, op zijn hart, zijn geweten.

Het geweten is een innerlijk licht, een zintuig voor het goede in elke mens. Dat kan je leiden, dat kan een oordeel uitspreken over alles wat je doet. Even terug naar die wetgeleerden van toen. In dat kluwen van geboden, wetten en regeltjes is het best verstaanbaar dat een wetgeleerde Jezus vraagt wat is het belangrijkste gebod? Jezus antwoordt: **Hou van God én hou van de mensen als van uzelf, en doe dat met héél uw hart!** Wet en geweten kunnen zo helder en eenvoudig zijn... Moge het zo zijn...